ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі ўніверсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 4 (321) | Субота, 27 студзеня 1979 года | Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап.

ПЯЦІГОДКІ ЎПЭЎНЕНЫ КРОК

Працоўныя Савецкай Беларусі, ажыццяўляючы гістарычныя рашэнні XXV з'езда КПСС, на аснове шырока разгорнутага сацыялістычнага спаборніцтва дабіліся ў 1978 годзе новых поспехаў у развіцці эканомікі рэспублікі і павышэнні матэрыяльнага і культурнага ўзроўню жыцця народа.

Асноўныя паказчыкі эканамічнага і сацыяльнага развіцця рэспублікі ў мінулым годзе, як паведамляе ЦСУ БССР, у параўнанні з 1977 годам характарызуюцца наступнымі данымі: атрыманы нацыянальны даход склаў 106,5 працэнта; прадукцыя прамысловасці — 107,6 працэнта; прадукцыя сельскай гаспадаркі — 105 працэнтаў; грузаабарот усіх відаў транспарту — 103,4 працэнта; увод у дзеянне асноўных фондаў — 110 працэнтаў; капітальныя ўкладанні — 106 працэнтаў; прадукцыйнасць працы: у прамысловасці — 105 працэнтаў, у сельскай гаспадарцы (калгасаў і саўгасаў) — 106,8 працэнта, у будаўніцтве — 101,2 працэнта, на чыгуначным транспарце — 102,7 працэнта; прыбытак па народнай гаспадарцы (у супастаўных цэнах) — 108,4 працэнта; рэальныя даходы на душу насельніцтва — 104 працэнты; сярэдняя грашовая заработная плата рабочых і служачых — 102,5 працэнта; аплата працы калгаснікаў — 108 працэнтаў; выплаты і льготы, атрыманыя насельніцтвам з грамадскіх фондаў спажывання — 105,7 працэнта; рознічны тавараабарот дзяржаўнага і кааператыўнага гандлю —104,5 працэнта; аб'ём рэалізацыі бытавых паслуг насельніцтву — 109,1 працэнта; увод у дзеянне агульнай плошчы жылых даагульнай плошчы жылых дамоў — 102 працэнты.

У 1978 годзе працягвалася далейшае развіццё навукі і тэхнікі, укараненне іх дасягненняў ва ўсе галіны народнай гаспадаркі.

Каля трох чвэрцей выкарыстанага ў рэспубліцы нацыянальнага даходу накіравана на спажыванне, а з улікам затрат на жыллёвае і сацыяльна-культурнае будаўніцтва непасрэдна на народны дабрабыт выкарыстана прыкладна чатыры пятых нацыянальнага даходу.

Даныя аб росце вытворчасці па асобных галінах прамысловасці ў параўнанні з 1977 годам прыводзяцца ніжэй:

Электраэнергетыка — 106 працэнтаў; паліўная прамысловасць — 106 працэнтаў; хімічная і нафтахімічная прамысловасць — 109 працэнтаў; машынабудаванне і металаапрацоўка — 113 працэнтаў; лясная, дрэваапрацоўчая і цэлюлозна-папяровая прамысловасць — 105 працэнтаў; прамысловасць будаўнічых матэрыялаў — 104 працэнты; лёгкая прамысловасць — 106 працэнтаў; харчовая прамысловасць — 104 працэнты; вытворчасць тавараў культурна-бытавога прызначэння і гаспадарчага ўжытку — 114 працэнтаў.

(Заканчэнне на 2-й стар.).

Дзённік сесіі

ПА ПАДРЫХТАВАНАСЦІ І ВЫНІКІ

Зімовая экзаменацыйная сесія — у разгары. Штодзённа ў калідорах вучэбных карпусоў універсітэта можна бачыць заклапочаных і ўсхваляваных студэнтаў. Кожны з іх імкнецца як можна лепш вытрымаць экзамены. Удаецца гэта тым, хто на працягу семестра працаваў над вучэбнай праграмай з усёй сур'ёзнасцю, дарэмна не траціў ніводнай гадзіны.

Пераважная большасць студэнтаў здала па два экзамены, а ў некаторых групах — па тры. Аб выніках праходзячай сесіі нам паведамілі з эканамічнага, матэматычнага і геалагічнага факультэтаў.

Найбольш паспяхова трымаюць экзамены будучыя эканамісты. Па апошніх даных паспяховасць тут складала 91,8 працэнта. Сярод выстаўленых адзнак 26,6 працэнта — «выдатныя» і 51,7 — «добрыя». На факультэце нямала студэнтаў, якія паказваюць пры адказах глыбокія веды. Сярод выдатнікаў нам назвалі прозвішчы дэпутата Гомельскага абласнога Савета ленінскую стыпендыятку Л. Краснагір, Т. Гаркуша, Л. Малажаўскай, Т. Анока, Е. Буруновай, А. Вараненка, В. Дарохінай, У. Зарэцкага, Т. Арэшчанка, Л. Залужнай, З. Анікей. Экзаменатары засталіся задаволенымі адказамі і многіх іншых студэнтаў.

На 3,9 працэнта сёлета вышэйшая паспяховасць у параўнанні з адпаведнай датай мінулага года на матэматычным факультэце. Вышэйшымі баламі адзначаны ў заліковых кніжках адказы ленінскага стыпендыята чацвёртакурсніка Сяргея Камарнікава і яго брата Аляксандра, другакурснікаў братоў Алега і Валянціна Федарэнак, студэнтак чацвёртага курса Таццяны Крапіцкай і Валянціны Трушынай.

Экзамен у першакурснікаў аддзялення АМАЭІ па фізіцы прымаў выкладчык Я. М. Бабічаў. Адказ студэнткі Л. Парфянковай ён ацаніў выдатнай адзнакай.

На выдатнікаў павінны раўняцца ўсе студэнты. Тым жа, хто дрэнна падрыхтаваўся да сесіі, церпіць на экзаменах «правалы» — наша ганьбаванне. У прыватнасці, на матэматычным факультэце лідэрам па двойках значыцца Яўген Куляшоў. Ён ужо атрымаў нездавальняючыя адзнакі па двух экзаменах. Ва ўстаноўлены тэрмін не здалі залікаў Л. Сланімская і А. Гатальская. Таму для экзаменаў ім дадзена адтэрміноўка.

Здзіўляе крайне нізкім узроўнем паспяховасць на геалагічным факультэце. Па апошніх звестках яна складала ўсяго 73 працэнты. Асабліва падводзяць студэнты трэцяга і чацвёртага курсаў. На першым з іх пасля здадзенага экзамена паспяховасць склала 54 працэнты, на другім яе ўзровень дасягнуў усяго толькі 59 працэнтаў. Найбольшая колькасць нездавальняючых адзнак выстаўлена на экзаменах па інжынернай геалогіі і геахіміі.

На экзамене ў другакурснікаў факультэта фізвыхавання па асновах біямеханікі старшы выкладчык В. Д. Падасінаў застаўся задаволеным добрым адказам студэнта В. Танцуева.

Паспяхова здаюць экзамены многія студэнты вячэрняга аддзялення. На гэтым тыдні першакурснікі-матэматыкі трымалі выпрабаванне па алгебры. Экзаменатар С. А. Русакоў застаўся задаволеным ведамі Л. Ладзік, ацаніўшы яе адказ добрай адзнакай.

Фота Б. Шкурко.

САЦЫЯЛІСТЫЧНЫЯ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ

зводнага студэнцкага будаўнічага атрада ГДУ на падрыхтоўчы перыяд

1. Разгарнуць сацыялістычнае спаборніцтва сярод студэнцкіх працоўных атрадаў пад дэвізам: «110-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна і 10-годдзю ГДУ — дастойную сустрэчу».
2. Зводнаму СБА ГДУ змагацца за прысваенне ганаровага звання імя нашага паэта-земляка, загінуўшага ў гады Вялікай Айчыннай вайны, Міколы Сурначова.
3. Разгарнуць рух па залічэнню ганаровымі байцамі СБА герояў-камсамольцаў, загінуўшых у гады Вялікай Айчыннай вайны выпускнікоў педінстытута імя В. Чкалава, герояў мірных дзён.
4. Байцам СБА правесці вучэбны семестр пад дэвізам: «На студэнцкую будоўлю — без адзінай двойкі».
5. Правесці стопрацэнтную падпіску атрадаў на газеты і часопісы.
6. Заключыць дагаворы лінейных СБА аб сумеснай рабоце з мясцовымі камсамольскімі арганізацыямі.
7. Заключыць дагаворы лінейных СБА аб шэфскай дапамозе сельскай школе.
8. Узяць шэфства над цяжкавыхоўваемымі падлеткамі і з ліку іх уключыць у ЛСБА 25 падлеткаў.
9. На высокім арганізацыйным і палітычным узроўні правесці вучобу актыву ўсіх ЛСБА і кіраўнікоў студэнцкіх атрадаў.
10. Ва ўсіх ЛСБА аформіць наглядную агітацыю для лагераў СБА, лагераў-спадарожнікаў для выезду на месцы дыслакацыі.
11. Усім байцам СБА да выезду на месцы дыслакацыі здаць нормы комплексу ГПА.
12. Сабраць для перадачы сельскім школам 2700 экзэмляраў кніг, вучэбнай і навуковай літаратуры.
13. Адпрацаваць на суботніках і нядзельніках ў фонд міру не менш 200 чалавека-гадзін.
14. Стварыць летапіс СБА ГДУ.
15. Прачытаць 400 лекцый.
16. Выступіць з 50 канцэртамі.

Сацыялістычныя абавязацельствы абмеркаваны і прыняты на сходзе камандзіраў і камісараў ГДУ.

У ПАРТКОМЕ

На чарговым пасяджэнні партыйнага камітэта універсітэта, якое адбылося ў мінулую сераду, па дакладу старшыні універсітэцкай арганізацыі таварыства «Веды» дацэнта У. А. Антропава абмеркаваны вынікі работы гэтай арганізацыі і яе задачы на 1979 год.

Затым было абмеркавана пытанне аб практыцы кантролю выканання рашэнняў, прымаемых партыйнымі арганізацыямі біялагічнага і матэматычнага факультэтаў. З дакладамі выступілі сакратары партбюро Н. С. Кісялёва і Л. Я. Палякоў. Садаклад зрабіў член парткома У. В. Анічэнка.

Партком заслухаў таксама пытанне аб стане і мерах па паляпшэнню арганізацыі фізкультурна-масавай і спартыўнай работы і правядзенню здачы норм ГПА ва універсітэце. З дакладам выступіў старшыня спортклуба А. Ц. Барысюк.

Па абмеркаваных пытаннях прыняты адпаведныя пастановы.

Партком зацвердзіў прадметныя камісіі для прыёмных экзаменаў, разгледзеў кадравыя пытанні.

Аб рэспубліканскім камсамольскім сходзе

ЯК ПАТРАБУЕ СТАТУТ ВЛКСМ

Сакратарыят ЦК камсамола Беларусі прыняў пастанову аб правядзенні ў студзені—лютым 1979 года рэспубліканскага камсамольскага сходу «Ад кожнага — максімум асабістай адказнасці, кожнаму — максімум камсамольскага клопату і ўвагі». Яго галоўнай мэтай з'яўляецца далейшае павышэнне ўнутрысаюзнай дысцыпліны, адказнасці камсамольцаў за выкананне Статута ВЛКСМ, развіццё іх працоўнай, грамадска-палітычнай актыўнасці і творчай дысцыпліны, глыбокі аналіз работы камітэтаў камсамола па забеспячэнню комплекснага падыходу да камуністычнага выхавання падрастаючага пакалення.

У пярвічных камсамольскіх арганізацыях неабходна ўсю работу па падрыхтоўцы да сходаў спалучаць з грамадска-палітычнай атэстацыяй удзельнікаў Ленінскага заліку, правесці гутаркі з членамі ВЛКСМ, якія маюць спагнанні, парушаюць патрабаванні Статута, працоўную дысцыпліну, правапарадак, не павышаюць свой агульнаадукацыйны і ідэйна-палітычны ўзровень, не ўдзельнічаюць у грамадскай рабоце, праяўляюць пасіўнасць ва ўнутрысаюзным жыцці.

На сходах галоўную ўвагу неабходна сканцэнтраваць на пытаннях далейшага арганізацыйна-палітычнага ўмацавання пярвічных камсамольскіх арганізацый, павышэння іх баявітасці і аўтарытэту. Варта ўсебакова прааналізаваць работу па паляпшэнню якаснага саставу камсамольскіх арганізацый, росту радоў камсамола, пытанні адказнасці членаў ВЛКСМ за дачу рэкамендацый.

Рэспубліканскі камсамольскі сход павінен садзейнічаць развіццю крытыкі і самакрытыкі як важнейшага метаду павышэння творчай актыўнасці юнакоў і дзяўчат, выхаванню іх у духу высокай патрабавальнасці і прынцыповасці. Камітэтам камсамола неабходна праінфармаваць яго ўдзельнікаў аб рабоце з пісьмамі, заявамі, скаргамі, крытычнымі заўвагамі і прапановамі камсамольцаў і моладзі, строга спытаць з тых, хто праяўляе ў гэтай справе фармалізм і самазаспакоенасць.

Неабходна звярнуць увагу ўдзельнікаў сходу на праблемы ўдасканалення работы камсамольскіх арганізацый па ідэйна-маральнаму выхаванню юнакоў і дзяўчат, павышэння эфектыўнасці мер, накіраваных на папярэджанне і выкараненне сярод моладзі выпадкаў п'янства, хуліганства і іншых антыграмадскіх праяў. Неабходна нацэліць камсамольскія камітэты, бюро, актыў на ўмелае выкарыстанне метадаў перакanання, думкі калектыву, сілы станоўчага прыкладу для выхавання грамадзянскіх пачуццяў, маральнага ўзвышэння асобы.

На сходах патрэбна глыбока прааналізаваць удзел камсамольскіх арганізацый у аглядзе па выкананню рашэнняў XXV з'езда КПСС. Дзелавы характар абмеркавання пытанняў, што выносяцца на парадак дня, дазволіць вызначыць ролю і месца кожнага камсамольца ў вырашэнні задач, вызначаных лістапададаўскім (1978 г.) Пленумам ЦК КПСС.

Асаблівую значнасць сходу надасць удзел у ім партыйных, прафсаюзных і савецкіх работнікаў, гаспадарчых кіраўнікоў, дэлегатаў XXV з'езда КПСС, XVIII з'езда ВЛКСМ, XXVI з'езда ЛКСМ Беларусі. Неабходна прадугледзець прыём у камсамол маладых рабочых, калгаснікаў, навучэнцаў, рэкамендацыю лепшых камсамольцаў для паступлення ў партыю.

ПЯЦІГОДКІ ЎПЭЎНЕНЫ КРОК

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

Прадукцыйнасць працы ўзрасла на 5 працэнтаў. За кошт яе павышэння атрымана 67 працэнтаў прыросту вытворчасці.

Вытворчасць важнейшых відаў прадукцыі ў цэлым па рэспубліцы ў 1978 годзе характарызуецца наступнымі данымі: выпрацавана электраэнергіі — 31,4 мільярда кілават-гадзін; атрымана мінеральных угнаенняў (ва ўмоўных адзінках) — 12 мільёнаў тон; [illegible] валокнаў і ніцей — [illegible] у стракатым шчэбене [illegible] хімічных [illegible] 204,7 тысячы тон; прыбораў, сродкаў аўтаматызацыі і запасных частак да іх — на 342,4 мільёна рублёў; электралямп асвятляльных — 260,4 мільёна штук; станкоў металарэзных — 33,6 тысячы штук; аўтамабіляў грузавых — 38,8 тысячы штук; трактараў — 87,8 тысячы штук; сельскагаспадарчых машын (без машын для жывёлагадоўлі і кормавытворчасці) — на 34,9 мільёна рублёў; машын для жывёлагадоўлі і кормавытворчасці — на 269 мільёнаў рублёў; камбайнаў сіласаўборачных — 40,5 тысячы штук; бульбаўборачных машын — 28,6 тысячы штук; драўнінна-валакністых пліт — 29,5 мільёна квадратных метраў; драўнінна-стружкавых пліт на сінтэтычных смолах — 364 тысячы кубічных метраў.

Палепшыліся паказчыкі тэхніка-эканамічнага ўзроўню вытворчасці і якасці выпускаемай прадукцыі. Асвоены і пачаты серыйны выпуск больш як 200 назваў новых відаў прамысловай прадукцыі. Знята з вытворчасці 118 назваў устарэлых канструкцый машын, абсталявання, апаратаў, прыбораў і вырабаў.

Далейшага росту вытворчасці многіх прадуктаў земляробства і жывёлагадоўлі дабі-[illegible]ліся працаўнікі сельскай гаспадаркі, прадукцыя якой у 1978 годзе склала 6,9 мільярда рублёў, што на 13 працэнтаў больш сярэднегадавой вытворчасці ў дзевятай пяцігодцы. Валавы збор збожжа дасягнуў 7,3 мільёна тон.

Ураджайнасць збожжавых культур у мінулым годзе склала 25,4 цэнтнера з гектара, што на 19 працэнтаў вышэй за сярэднегадавую ўраджайнасць у мінулай пяцігодцы. Перавыкананы планы нарыхтовак збожжа, бульбы, агароднiны, цукровых буракоў, пладоў.

Валавы даход калгасаў склаў 1 мільярд 440 мільёнаў рублёў, што некалькі больш, чым у 1977 годзе.

Капітальныя ўкладанні на развіццё сельскай гаспадаркі па ўсяму комплексу работ склалі 1465 мільёнаў рублёў, у тым ліку дзяржавы — 899 мільёнаў рублёў і калгасаў — 566 мільёнаў рублёў. У ірыгацыйна-меліярацыйнае будаўніцтва было ўкладзена 365 мільёнаў рублёў.

Капітальныя ўкладанні ў народную гаспадарку за кошт усіх крыніц фінансавання склалі 4,4 мільярда рублёў і павялічыліся ў параўнанні з 1977 годам на 6 працэнтаў.

Сярэднегадавая колькасць рабочых і служачых у народнай гаспадарцы склала каля 3,9 мільёна чалавек і павялічылася за год на 2,7 працэнта, колькасць калгаснікаў, занятых у грамадскай гаспадарцы калгасаў, склала 842 тысячы чалавек.

Рэальныя даходы ў разліку на душу насельніцтва ўзраслі на 4 працэнты.

Сярэднемесячная грашовая заработная плата рабочых і служачых у народнай гаспадарцы склала каля 141 рубля супраць 137,5 рубля ў 1977 годзе. Заработная плата з дабаўленнем выплат і льгот з грамадскіх фондаў спажывання павялічылася са 189 рублёў да 193,5 рубля. Аплата працы калгаснікаў узрасла на 8 працэнтаў.

Павялічаны нормы расходаў на харчаванне і набыццё медыкаментаў у радзе ўстаноў аховы здароўя і дамах-інтэрнатах для інвалідаў і састарэлых. Уведзены дадатковыя льготы па пенсійнаму забеспячэнню калгаснікаў. Устаноўлены даплаты да стыпендый раду катэгорый навучэнцаў прафесіянальна-тэхнічных вучылішчаў. З 1 верасня 1978 года ўведзена бясплатнае забеспячэнне падручнікамі вучняў першых класаў агульнаадукацыйных школ.

Дзяржаўнымі і кааператыўнымі прадпрыемствамі і арганізацыямі, калгасамі і насельніцтвам пабудавана 80,1 тысячы новых добраўпарадкаваных кватэр і індывідуальных [illegible] жылых дамоў агульнай плошчай 4,3 мільёна квадратных метраў. Гэта дало магчымасць палепшыць жыллёвыя ўмовы 397 тысячам чалавек.

Уведзены ў дзеянне агульнаадукацыйныя школы на 63,8 тысячы вучнёўскіх месц, дашкольныя ўстановы — на 22,5 тысячы месц, бальніцы — на 2,6 тысячы ложкаў, паліклінікі і іншыя аб'екты культурна-бытавога прызначэння.

Працягвалася далейшае развіццё народнай асветы, навукі і культуры.

Расшырыліся медыцынскае абслугоўванне і арганізаваны адпачынак насельніцтва.

(БЕЛТА).

СЛОВА — УДЗЕЛЬНІЦЫ ПЕРАПІСУ НАСЕЛЬНІЦТВА

□

РАДАСНЫЯ ПЕРАМЕНЫ

Як вядома, з 17 па 24 студзеня бягучага года ў нашай краіне праводзіўся перапіс насельніцтва. У гэтай важнай дзяржаўнай справе прымалі ўдзел і студэнты пятага курса гісторыка-філалагічнага факультэта. Кожны разумеў адказнасць за даручанае. Атрыманыя ў ходзе перапісу даныя — вельмі каштоўны матэрыял для спецыялістаў, якія заняты распрацоўкай планаў развіцця краіны на наступную пяцігодку. Ад лічыльшчыкаў-перапісчыкаў, у ролі якіх мы выступалі, патрабавалася самае галоўнае — асаблівая дакладнасць перапісу. Гэтага і дамагаліся мы ў сваёй рабоце. Перапіс быў праведзены ў строга вызначаныя тэрміны.

Робячы перапіс, я назірала, як жывуць нашы людзі. Адно скажу — заможна і цікава. Можна сказаць, што ўжо прывычнай з'явай стаў у нас каляровы тэлевізар. А яшчэ ж я добра памятаю той час, калі нават звычайны тэлевізар з чорна-белым адлюстраваннем быў, як кажуць, навінкай.

Прайшоўшы перапіс пакінуў у мяне і маіх таварышаў самыя добрыя ўспаміны. Прыемна, што і мы прымалі ўдзел у важнай дзяржаўнай справе.

З. ШАЎЦОВА.

ПАЛАЖЭННЕ

АБ САЦЫЯЛІСТЫЧНЫМ СПАБОРНІЦТВЕ ПАМІЖ ЛІНЕЙНЫМІ АТРАДАМІ СБА ГДУ

Сацыялістычнае спаборніцтва паміж лінейнымі СБА універсітэта прысвячаецца 110-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна і 10-годдзю ўтварэння ГДУ.

Спаборніцтва праводзіцца ў два этапы.

І-ы этап — да мая 1979 года, прысвячаецца 10-годдзю ўтварэння ГДУ.

ІІ-гі этап — чэрвень—верасень, прысвячаецца 110-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна.

Пры падвядзенні вынікаў першага этапа ўлічваецца:

1. Своечасовае (да 16 сакавіка) правядзенне фарміравання СБА.
2. Вывучэнне матэрыялаў XVIII з'езда ВЛКСМ і XXVI з'езда ЛКСМБ.
3. Вывучэнне пастановы КПБ па святкаванню 60-годдзя БССР і КПБ.
4. Якасць падрыхтоўкі кіруючага звяна атрада.
5. Якасць правядзення вучобы і здачы экзаменаў па ТБ і прафпадрыхтоўцы.
6. Фарміраванне палітаддзелаў атрадаў (падбор і зацвярджэнне рэдкалегій атрадаўскіх газет, груп «КП», утварэнне агітбрыгад, выбары фізоргаў).
7. Якасць падрыхтоўкі лектараў, дружыннікаў-выратавальнікаў, піянерважатых, куратараў цяжкавыхоўваемых падлеткаў.
8. Выкананне плана паліт-работы СБА на падрыхтоўчы перыяд.
9. Вывучэнне байцамі Статута УСБА і палажэння аб унутрыатрадным жыцці.
10. Своечасовае правядзенне медыцынскіх прышчэпак і аглядаў.
11. Удзел атрада ў нядзельніках і іншых паліт-масавых мерапрыемствах.
12. Наяўнасць атраднай атрыбутыкі, колькасць выпушчаных насценгазет, «маланак», «баявых лісткоў».
13. Узровень прапаганды і агітацыі СБА, мэт і задач студэнцкага будаўнічага руху.
14. Выступленне лектараў і агітбрыгад на прадпрыемствах, у школах і г. д., колькасць лекцый і канцэртаў.
15. Дапамога сельскай школе і ўключэнне цяжкавыхоўваемых у атрад, работа з падлеткамі.
16. Устанаўленне сувязей з мясцовай камсамольскай арганізацыяй.
17. Удзел атрада ў спартыўных мерапрыемствах, здача норм ГПА.
18. Асвятленне дзейнасці атрада ў шматтыражнай газеце «Гомельскі універсітэт».

Пры падвядзенні вынікаў ІІ-га этапа ўлічваецца:

1. Правядзенне вытворчай праграмы.
2. Работа лектарскай групы і агітбрыгады, удзел у аперацыі «Памяць».
3. Шэфская дзейнасць над сельскай школай.
4. Работа па ваенна-патрыятычнаму выхаванню (дапамога ветэранам вайны і працы, догляд помнікаў загінуўшым воінам).
5. Арганізацыя і правядзенне нядзельнікаў.
6. Работа лагераў-спадарожнікаў.
7. Спартыўна-масавая работа.
8. Прапаганда студэнцкага будаўнічага руху і гісторыі універсітэта, арганізацыя і работа кансультацыйных пунктаў, бюро добрых паслуг і г. д.
9. Афармленне лагераў СБА.
10. Работа з цяжкавыхоўваемымі падлеткамі.
11. Насценны друк атрада, асвятленне жыцця і работы СБА ў перыядычным друку, колькасць публікацый у раённым, абласным, рэспубліканскім і цэнтральным друку.
12. Выкананне Статута УСБА і тэхнікі бяспекі, рацыяналізатарская і вынаходніцкая работа ў атрадзе.
13. Работа СБА па стварэнню летапісу народнай славы.

ПАДВЯДЗЕННЕ ВЫНІКАЎ

Вынікі падрыхтоўчага перыяду падводзяцца да 20 мая, а рабочага — да 1 кастрычніка 1979 года.

Лепшы атрад падрыхтоўчага перыяду ўзнагароджваецца граматай камітэта ЛКСМБ і каштоўным падарункам.

Агульныя вынікі працоўнага семестра падводзяцца да 10 кастрычніка 1979 года.

Пераможцы працоўнага семестра (з улікам падрыхтоўчага перыяду) узнагароджваюцца граматамі рэктарата, парткома, камітэта камсамола, прафкома і каштоўнымі падарункамі.

ДАВЕДНІК ДЛЯ КОЖНАГА

Нядаўна на сталах вучоных, пісьменнікаў, настаўнікаў, студэнтаў з'явілася лексікаграфічная навінка — першы том «Тлумачальнага слоўніка беларускай мовы» з 5-томнага выдання Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа Акадэміі навук БССР. У слоўніку мяркуецца змясціць каля 100 тысяч лексічных і фразеалагічных адзінак.

Слоўнік увабраў усё тое, што жыве актыўным жыццём у беларускай мастацкай, навуковай, публіцыстычнай, палітычнай літаратуры. Характэрна, што ў картатэку слоўніка ўвайшлі шматлікія прыклады з твораў нашых землякоў пісьменнікаў І. Мележа, І. Навуменкі, А. Макаёнка, Б. Сачанкі, І. Шамякіна, М. Даніленкі, І. Сяркова, крытыка М. Грынчыка, лінгвіста У. Анічэнкі.

«Тлумачальны слоўнік беларускай мовы» — праца грунтоўная, кваліфікавана зробленая, з густам аформленая. Ён зойме асобае месца ў гісторыі беларускай лексікаграфіі.

М. ГУЛІЦКІ,
кандыдат філалагічных навук.

НАШЫ ЮБІЛЯРЫ

Шостага лютага спаўняецца 60 гадоў выкладчыку кафедры грамадзянскай абароны нашага універсітэта Георгію Сямёнавічу Мільчанку.

Біяграфія Г. С. Мільчанкі — гэта біяграфія нястомнага працаўніка, умелага выхавацеля моладзі, ветэрана Вялікай Айчыннай вайны.

У 1941 годзе Георгій Сямёнавіч закончыў Адэскае артылерыйскае вучылішча, і камандзірам узвода яго накіроўваюць на фронт. Абарона г. Ленінграда, прарыў блакады горада на Няве, баі за Прыбалтыку і Польшчу, наступленне на Берлін — такі ратны баявы шлях прайшоў Г. С. Мільчанка за гады Вялікай Айчыннай вайны. Перамогу над фашысцкай Германіяй Георгій Сямёнавіч сустрэў памочнікам начальніка штаба артылерыйскай брыгады, а ў пасляваенныя гады быў прызначаны начальнікам штаба артбрыгады.

Радзіма высока ацаніла воінскія заслугі Георгія Сямёнавіча: ён узнагароджаны шасцю ордэнамі і медалямі.

Расла магутнасць нашай арміі, яе тэхнічная аснашчанасць. Гэта патрабавала і новых ведаў. І ў 1955 годзе Г. С. Мільчанка заканчвае ваенную акадэмію імя М. В. Фрунзе.

У 1962 годзе Г. С. Мільчанка ў званні падпалкоўніка звальняецца з радоў Савецкай Арміі ў запас і пачынае працаваць у Гомельскім педагагічным інстытуце начальнікам курса грамадзянскай абароны. З 1970 года ён выкладае ва ўніверсітэце грамадзянскую абарону, выконвае абавязкі начальніка штаба ГА ГДУ.

Камуніст з 40-гадовым стажам, Г. С. Мільчанка неаднаразова выбіраўся сакратаром партыйнай арганізацыі ўпраўлення часці, а ва універсітэце — членам парткома. У мінулым годзе камуністы выбралі яго ў партбюро матэматычнага факультэта.

Сваю выкладчыцкую работу Георгій Сямёнавіч спалучае з актыўнай грамадскай дзейнасцю. Ён з'яўляецца старшынёй секцыі ваеннапатрыятычнага выхавання педагагічнага таварыства універсітэта, членам прэзідыума камітэта ДТСААФ ГДУ, метадычнага Савета па грамадзянскай абароне Гомельскай вобласці. Г. С. Мільчанка ўзнагароджаны знакам «Выдатнік грамадзянскай абароны СССР».

Калектыў кафедры грамадзянскай абароны горача віншуе юбіляра, жадае яму моцнага здароўя, шчасця, новых поспехаў у працы.

В. ДЗЯДЗІЧКІН,
начальнік кафедры грамадзянскай абароны.

Гэтымі днямі на факультэце фізічнага выхавання ўрачыста адзначылі 50-гадовы юбілей выкладчыка кафедры спартыўных дысцыплін Уладзіміра Андрыянавіча Шабаліна.

На здымку: прарэктар па завочнаму і вячэрняму навучанню А. І. Балтоўскі ўручае У. А. Шабаліну грамату рэктарата, парткома і мясцкома, якой ён узнагароджаны ў сувязі з 50-годдзем і за працяглую выкладчыцкую работу ў нашай ВНУ.

Фота **Б. Шкурко.**

УКЛАД СТУДЭНЦКІХ БУДАТРАДАЎ

Партыйны камітэт нашага універсітэта сумесна з гомельскай абласной камісіяй садзейнічання Савецкаму фонду міру выпусцілі лістоўку «Працай і дружбай умацоўваем мір». Эпіграфам да яе ўзяты словы Генеральнага сакратара ЦК КПСС, Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР Леаніда Ільіча Брэжнева: «Мы змагаемся за мір і бяспеку на ўсёй Зямлі».

У лістоўцы расказваецца аб тым, які ўклад у справу міру ўносяць студэнты і супрацоўнікі нашага ўніверсітэта. Штогод на важнейшыя будоўлі рэспублікі, меліярацыю беларускага Палесся, сельгасработы выязджаюць студэнцкія будаўнічыя атрады універсітэта. Частку заробленых грошай яны пералічваюць у Савецкі фонд міру.

Лістоўка расказвае аб гісторыі зараджэння і развіцця будатрадаўскага руху ва універсітэце. Так, першы будаўнічы атрад нашай камсамольскай арганізацыі на чале з М. В. Акулічам, зараз кандыдатам тэхнічных навук, выязджаў на асваенне цалінных зямель летам 1963 года. З таго памятнага часу прайшло 15 гадоў. За гэты перыяд будатрадаўскі рух у нас прыняў сапраўды масавы характар. У трэцім, працоўным семестры цяпер удзельнічае кожны другі студэнт нашага універсітэта.

У мінулым годзе з ліку студэнтаў і супрацоўнікаў універсітэта быў сфарміраваны першы механізаваны атрад.

Усе будаўнічыя атрады нашага ўніверсітэта змагаліся за права прысваення атрадам імён нашых землякоў — Герояў Савецкага Саюза. Па выніках сацыялістычнага спаборніцтва 44 атрады заваявалі гэта ганаровае права.

Лістоўка мае вялікую пазнаваўчую карысць. Асноўная думка прадстаўленага чытачам выдання — данесці да кожнага з нас высакародную ідэю захавання міру на ўсёй планеце. Аб пасільным укладзе студэнцтва ГДУ ў гэту справу і расказваецца ў лістоўцы. У Савецкі фонд міру студэнты універсітэта пералічылі ў агульнай суме каля 20 тысяч рублёў.

У. ЕМЯЛЬЯНЕНКА,
студэнт 4-га курса гістфіла.

У РЭДАКЦЫЙНАЙ ПОШЦЕ — ПАЭЗІЯ

Людмила ДЕМИДЕНКО,
студентка истфила.

Язык — это брод через речку времен,
Ведущий к ушедших жилищу,
Он мудростью тысяч веков напоён,
Но тот, кто нетвёрдым и робким рождён,
Пускай мелководия ищет.

Дабы не тонуть в набежавших волнах,
Ищите заветные броды, —
И пламя, зажжёное в ваших сердцах,
Осветит ваш путь, погружённый во мрак,
И тайны откроют народы.

Да будет звездою ваш путь озарён,
Звездою любви и свободы!
Язык — это брод через речку времён,
Он мудростью тысяч веков напоён —
Ищите ж заветные броды.

* * *

Промёрзшее небо свинцом наливалось
от злости,
Костлявые сучья с деревьев сбивали ветра,
И где-то стучали холодные,
жуткие кости,
Стучали во мраке, и шёл перестук до утра.
Но пламя внезапно раздвинуло
мрака пределы,
И множество рук потянулось
к живому костру,
Их тысячи было, и жёлтых, и чёрных,
и белых,
Замёрзших, уставших, продрогших
на злобном ветру.
Костры зажигают совсем не обычные
люди, —
Ведь душу и сердце в углях
оставляют они.
Давайте за это мы им благодарными будем,
Давайте прославим священными эти огни.

НАВУКОВЫЯ ПУБЛІКАЦЫІ

Студэнты эканамічнага факультэта В. Юрчанка і В. Арцямкоў з'яўляюцца актыўнымі членамі секцыі «Прымяненне матэматыка-статыстычных метадаў у эканамічных даследаваннях» (кіраўнік секцыі В. С. Каржоў). Створана яна на кафедры эканомікі працы. Адной з форм работы ў секцыі з'яўляецца правядзенне даследаванняў на канкрэтных прадпрыемствах з мэтай напісання навуковых работ, якія дасылаюцца затым на рэспубліканскія і ўсесаюзныя конкурсы.

Па выніках праведзеных даследаванняў студэнты В. Юрчанка і В. Арцямкоў выступілі з дакладам «Выкарыстанне трэндавых мадэляў пры прагназіраванні вытворчасці працы» на Усесаюзнай канферэнцыі «Удасканальванне метадаў аналізу і прагназіравання працоўных паказчыкаў на прадпрыемствах прыборабудавання». Тэзісы іх выступлення апублікаваны ў друку.

В. ТРУХАЎ,
асістэнт кафедры эканомікі працы.

Алег ШВЕДАЎ

ПЛАГІЯТАР...Ы

— Ну што, магу я, вам
сказаць, —
На нос выкладчык чэпіць
акуляры, —
Ад вашай курсавой — я
не ўдары.
Наогул, праца — плагіят
Кнігі прафесара Пятрова:
Вы слова ў слова
Адтуль спісалі шмат.
— Спісаў. Даруйце мне,
блазноце,
Але даю вам слова.
Спісаў я не ў прафесара
Пятрова,
А ў вашай доктарскай
рабоце.

На тэмы маралі

НА КОЎЗКІМ ШЛЯХУ

Цяпер супраць Наталлі Г. узбуджана крымінальная справа. Яна абвінавачваецца ў тым, што грэбуючы ўласным сумленнем, паквапілася на грошы сяброўкі. Справа гэтая непрыемная і для гісторыка-філалагічнага факультэта, дзе на другім курсе аддзялення беларускай і рускай мовы і літаратуры вучылася Наталля, і для сяброўак дзяўчыны. Ды і сама Наташа зараз пачынае разумець усю ганебнасць свайго ўчынка.

Мне даводзілася размаўляць з сяброўкамі і тымі, хто больш ведаў Наталлю. Усе яны ў адзін голас сцвярджалі, што дзяўчына зганьбіла гонар студэнта і падвяла тых, хто ў патрэбную хвіліну аказваў ёй дапамогу, словам і справай у вучобе. І амаль ніхто з іх не задумаўся тады над тым, як Наталля Г. дайшла да такога ўчынка.

Размаўляючы з яе сяброўкамі, мне даводзілася чуць, што Наталля ўжо не аднойчы квапілася на чужое. Неяк яна ўзяла ў адной з дзяўчат каштоўныя завушніцы. І нічога, прайшло, як кажуць. Сказала, што ўзяла панасіць. За гэтым паследаваў і яшчэ адзін падобны выпадак. Аднак здзіўляе тое, што нікога гэта асабліва не кранула. Так, паўечувалі крыху і ўсё на гэтым. Наталля Г. ж жыла і надалей сваімі нажерамі. Так паступова дзяўчына адасаблялася ад сяброўак, групы і замыкалася ва ўласніцкім свеце думак.

Неяк Наталля Г. узяла ў сяброўкі каля чатырохсот рублёў, якія тая берагла, каб набыць, жаданую рэч, пайшла ў магазін, купіла шмат цукерак. Яна іх не ела адна, затаіўшыся ў пакоі, прынесла сяброўкам. Усе разам і смакавалі дарагія «аэрафлоцкія». Як ні дзіўна, ніхто з дзяўчат не пацікавіўся, з якой нагоды і чаму столькі шмат купіла Наталля цукерак? Раўнадушша яшчэ раз узяло верх над чалавечай разважлівасцю і прынцыповасцю.

— Мы елі цукеркі і нават не задумаліся, што яны, як і грошы, крадзеныя, — сказала мне адна з знаёмых Наталлі Г.

Празмерная даверлівасць і паблажлівасць, якая назіралася ў адносінах да Наталлі Г. яе сяброўак і знаёмых, не стала перашкодай на «коўзкім» шляху.

У гэтыя дні ніхто з Наталліных сяброўак і знаёмых, ды і ў групе, дзе займалася яна, стараецца не ўспамінаць аб непрыемным учынку. Учынак гэты не заслугоўвае таго, каб пастаянна трымаць яго ў памяці. І, між тым, забываць аб ім нельга, як нельга выкрэсліваць з памяці ўсё дрэннае, што, на жаль, яшчэ здараецца ў нашым жыцці.

А. ВАСІЛЬЕЎ.

НА КАЛЮЧКІ

Студэнты фізічнага факультэта Юрый Арышка, Павел Анікін і Міхаіл Браткоўскі ў навагоднюю ноч, будучы ў нецвярозым стане, пайшлі, як засведчылі яны ў сваіх тлумачальных запісках, віншаваць знаёмых па інтэрнату з надыходзячым святам. У выніку актыўных «віншаванняў» Арышка, Анікін і Браткоўскі выбілі дзверы ў 441, 423 і 437 пакоях інтэрната № 2. На камітэце ЛКСМБ універсітэта ім аб'яўлены вымовы.

Трэба адзначыць і паводзіны студэнта эканамічнага факультэта Сяргея Севасцьянава. Ён сістэматычна прапускаў заняткі, не плаціў камсамольскія ўзносы, не ўдзельнічаў у грамадскім жыцці. На камсамольскім сходзе эканамічнага факультэта пастаноўлена: студэнта С. Севасцьянава выключыць з радоў ВЛКСМ і хадайнічаць перад рэктаратам аб выключэнні яго з універсітэта.

Літаратурны каляндар

УРАЛЬСКІ ЧАРАЎНІК

Сёння спаўняецца 100 гадоў з дня нараджэння вядомага пісьменніка, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі, кавалера ордэна Леніна Паўла Пятровіча Бажова. Для мільёнаў савецкіх і замежных чытачоў гэта імя блізкае і дарагое, як любімая, зразумелая і адкрытая кніга яго вядомых уральскіх сказаў «Малахітавая шкатулка». Яе героі сталі побач з былінными багатырамі і лепшымі ўзорамі рускага казачнага фальклору, і ў той жа час кніга Бажова даўно ўвайшла ў залаты фонд твораў савецкай літаратуры. Аб назве сваёй кнігі Павел Пятровіч, пасмейваючыся, гаварыў: «Назва аказалася ўдалай: пішы ды пішы сказы і складвай у адну шкатулку. Толькі адна нязручнасць ёсць: колькі ні пішаш, застаешся аўтарам адной кнігі».

Аўтар «Малахітавай шкатулкі», якая вытрымала вялікую колькасць выданняў і перакладаў, экранізацыю, паслужыла асновай для напісаня опер і балетаў, пражыў вялікае, цікавае, напоўненае стваральнай дзейнасцю жыццё. У літаратуру П. П. Бажоў прыйшоў сталым чалавекам. Які́м жа быў шлях да «Малахітавай шкатулкі»?

Бажоў нарадзіўся ў дружнай сям'і ўральскага рабочага. З дзіцячых гадоў ён успрыняў характэрнае для рабочага асяроддзя разуменне жыцця, прыахвоціўся да чытання і пазнаёміўся з творамі А. С. Пушкіна, М. А. Някрасава, Л. М. Талстога. І ўжо тады хлопчыка цікавіла пытанне «...за што начальства не любіла Пушкіна»?

Клапоцячыся аб тым, каб «вывесці сына ў людзі», бацькі аддаюць дзесяцігадовага хлопчыка, які скончыў земскую школу, у Екацерынбургскае духоўнае вучылішча, дзе была найбольш пасільная для іх аплата за навучанне. Такім быў нечаканы паварот у лёсе будучага пісьменніка. У час вучобы ў духоўным вучылішчы П. П. Бажоў пазнаёміўся з творчасцю выдатнага ўральскага казачніка Васіля Аляксеевіча Хмялініна. Незвычайна яркія сказы гэтага народнага майстра зрабілі на Паўла Бажова глыбокае ўражанне. Значна пазней, спрабуючы ўзнавіць іх у памяці, ён пачаў сваю работу над вядомай «Малахітавай шкатулкай».

Павел Бажоў выдатна скончыў духоўнае вучылішча і быў рэкамендаваны працягваць адукацыю. Ён стаў вучнем Пермскай духоўнай семінарыі. Тут ён правёў шэсць гадоў, незадаволены ўбогім выкладаннем гуманітарных дысцыплін. Будучага пісьменніка па-ранейшаму цікавіла гісторыя рускай літаратуры. Пасля заканчэння семінарыі П. Бажоў працуе выкладчыкам рускай мовы ў духоўным вучылішчы г. Екацерынбурга, дзе калісьці вучыўся сам. У гэтыя гады Павел Пятровіч мэтанакіравана вывучае жыццё і быт народа, яго мінулае, этнаграфію, знаёміцца з марксісцкай літаратурай, добрасумленна адносіцца да выкладчыцкай работы, стараецца быць чулым і ўважлівым настаўнікам. Ён працаваў у вучылішчы 18 гадоў і атрымаў чын калежскага асэсара. І ўсё ж Бажоў заставаўся чужым сярод калег. Ён быў далёкі ад іх па свайму паходжанню, але яшчэ больш раздзяляла іх розніца ў інтарэсах, складзе думак, ідэалах.

1917 год, які стаў пераломным у гісторыі народаў і класаў і змяніў лёс мільёнаў, стаў паваротным і ў жыцці Паўла Пятровіча Бажова. Яшчэ ў гады першай сусветнай вайны ён зблізіўся з уральскімі рабочымі-рэвалюцыянерамі, а рэвалюцыя прывяла яго да актыўнага ўдзелу ў палітычным жыцці краіны. Пасля лютаўскай рэвалюцыі — ён старшыня аднаго з першых на Урале Савета рабочых, сялянскіх і салдацкіх дэпутатаў, гарадская галава. Ужо ў той час яго дзейнасць расцэньвалася ворагамі пралетарскай рэвалюцыі як бальшавісцкая. Пасля Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі П. П. Бажоў — камісар асветы, рэдактар павятовай газеты, добраахвотнік Чырвонай Арміі, удзельнік партызанскага руху. Цяжка пералічыць усе партыйныя даручэнні, якія выконваў камуніст з верасня 1918 года Павел Пятровіч Бажоў. Пазней сам пісьменнік не без гонару скажа пра той час: «Гэта была найбольш цяжкая, напружаная і самая эфектыўная паласа маёй партыйнай работы». За некалькі грозных рэвалюцыйных гадоў П. П. Бажоў прайшоў нялёгкі шлях ад чыноўніка духоўнага ведамства да члена губернскага камітэта партыі бальшавікоў. Без гэтага Бажова — камуніста, кіраўніка, рэвалюцыянера, безумоўна, не змог бы з'явіц[ца] Бажоў-пісьменнік.

У літаратуру П. П. Бажов[а], як і многіх іншых савецк[іх] пісьменнікаў, прывяла бальш[а]віцкая газетная работа. Нава[т] пасля выхаду ў свет шэраг[у] кніг — «Уральскія былі», «Д[а] разліку!», «За савецкую праў[ду]» — ён працягваў лічыц[ь] сябе проста журналістам. І [у] 1936 годзе, пачынаючы публі[]каваць першыя са сваіх ска[]заў, П. П. Бажоў не надаваў і[м] літаратурнага значэння. Ад[]нак, значнасць тэматыкі, шмат[]граннасць творчага мыслення аўтара, яркі нацыянальны каларыт сказаў зрабілі П. П. Бажова пісьменнікам з сусветным імем.

А. ЛАПІЦКІ,
асістэнт кафедры рускай літаратуры.

ВЯСЁЛЫ ПЕРАПЫНАК

ТЭОРЫЯ АДНОСНАСЦІ

— Дык, што ў вас яшчэ ў білеце засталося?.. Тэорыя адноснасці?.. Ну, калі ласка, раскажыце мне, што такое тэорыя адноснасці?

— Тэорыя адноснасці — гэта тэорыя, у якой усё адносна.

— Хм... А падрабязней?

— А падрабязней у гэтай тэорыі даказана аб адноснасці ўсяго ў свеце.

— Так... Малады чалавек... Мне здаецца, што вы не ведаеце тэорыі адноснасці.

— Адносна.

— Як-як?

— Адносна вас.

— Даруйце, не зразумеў.

— Я кажу, не ведаю — адносна вас, а адносна іншага студэнта — ведаю.

— Сур'ёзна?

— А як жа яшчэ? Вось вы, напрыклад, адносна мяне ведаеце тэорыю адноснасці, а адносна Эйнштэйна, магчыма, і не.

— Як гэта?

— Ды вы не хвалюйцеся: я таксама не ведаю тэорыі адноснасці адносна Эйнштэйна. Затое ведаю яе адносна Бетховена.

— А я? Я ведаю?

— І вы ведаеце. А вось тэорыю музыкі адносна Бетховена не ведаеце.

— А вы?

— Я — тым больш. Але Бетховен не ведае тэорыі выяўленчага мастацтва адносна Леанарда да Вінчы.

— Што вы кажаце?

— Та-а-к. А Леанарда да Вінчы, напэўна, не вінціць у хакеі.

— Не вінціць?

— Не вінціць.

— Дзіўна! Мне такое ніколі ў галаву не прыходзіла. Значыць, Леанарда да Вінчы ў хакеі, хе-хе, не рубіць?

— Ага.

— А ў выяўленчым мастацтве разумее ўсё?

— Так, разумее.

— Ну што ж, малады чалавек, стаўлю вам пяцёрку — адносна Леанарда да Вінчы, а адносна мяне, вы ўжо прабачце, двойку.

●

ЗДАЕЦЦА, ЗДАЎ

Студэнт выходзіць з аўдыторыі. Таварышы пытаюць у яго:

— Ну, што здаў ці не?

— Здаецца, здаў, — адказаў студэнт.

— А што ён у цябе пытаў?

— А хто яго ведае: ён жа пытаў па-нямецку...

БЕСПАМЫЛКОВЫ АДКАЗ

Прафесар: — Што вы можаце сказаць пра хімікаў XVII стагоддзя?

Студэнт: — Яны ўсе памерлі.

СА СТУДЭНЦКАГА СЛОЎНІКА

Сярод слоў нашага студэнцкага лексікону нямала замежных. Большасць з іх — лацінскага паходжання. Гэта і не дзіўна: наша навуковая мова бярэ пачатак у сярэдневяковай Еўропе.

Калі літаральна перакладаць словы на беларускую мову, то атрымаецца, што:

дэкан — дзесятнік
канспект — нарыс
курс — бег
студэнт — старанна працуючы
сесія — сядзенне
экзамен — узважванне
факультэт — магчымасць.

Некалькі слоў маюць больш старажытнае, а іменна, грэчаскае паходжанне. Гэта «дыплом» — «Ліст, складзены ўдвая», «кафедра» — «крэсла».

А вось слова «шпаргалка» прыйшло да нас з Польшчы. Яно азначае «непатрэбная, спісаная папера». Вось гэта ўжо зусім незразумела. Бо ў момант «узважвання» такая «папера», на жаль, можа стварыць цуд і наблізіць атрыманне «ліста, складзенага ўдвая».

ЦІ ШКОДЗІЦЬ КУРЭННЕ ПРЫГАЖОСЦІ?

У выдавецтве «Физкультура и спорт» у рэдакцыі масава-прапагандысцкай літаратуры выходзіць у перакладзе з польскай мовы кніга Б. Выдмухавай «Ева заўсёды маладая». У ёй — мноства карысных парад для жанчын, якія жадаюць надоўга захаваць прыгажосць і прывабнасць.

Прапануем раздзел з новай кнігі, адрасаванай жанчынам, якія кураць.

Пажаўцелыя пальцы, «пракураная скура», прапахлыя дымам валасы — вось прыкметы, якія дазваляюць беспамылкова вызначыць, што жанчына ніколі не расстаецца з цыгарэтай. Праўда, калі старанна чысціць зубы раніцай і вечарам, паласкаць рот зубным эліксірам, расчэсваць валасы перад адчыненым акном, рэгулярна праветрываць пакой і адзенне, ужываць тлустую губную памаду, — можна некалькі змякчыць «антыкасметычныя» вынікі курэння. Але не гэта, бадай, самае галоўнае.

Гавораць, што жанчыны з біялагічнага пункту погляду больш моцныя, чым мужчыны, што яны лепш пераносяць усякія хваробы. Магчыма, гэта так. Аднак нікацін наносіць ім большую шкоду, чым мужчынам. Гэта пацвярджаюць шматлікія навуковыя даследаванні.

Жанчыну, якая скурвае каля 20 цыгарэт штодзённа, — а такіх, на жаль, нямала — можна прыраўняць да мужчыны, які скурвае штодзённа 30 цыгарэт. У жанчын меншы аб'ём грудной клеткі, больш інтэнсіўны абмен рэчываў, таму яны атручваюцца нікацінам хутчэй. Курыць шкодна ўсім. Кожны арганізм пакутуе ад тытуню. Прычым, у жанчын нікацін выклікае і спецыфічныя захворванні, не гаворачы ўжо, зразумела, пра згубны ўплыў гэтага яду на хараство. Паколькі знешні выгляд і стан здароўя ўзаемазвязаны, я дазволю сабе гаварыць пра здароўе некалькі шырэй. Вядома, што дзяўчаты, якія пачынаюць курыць вельмі рана, да перыяду палавой спеласці горш развіваюцца фізічна, затрымліваюцца ў росце, часта хварэюць бранхітам.

Вынік курэння — заўчаснае старэнне тканак твару: нікацін выклікае спазмы найдрабнейшых сасудаў — капіляраў, а гэта, у сваю чаргу, прыводзіць да парушэння працэсу жыўлення мышцаў. Рысы твару завострываюцца, скура страчвае здаровы выгляд, становіцца вялай, набывае жоўтае адценне. Напэўна, усім вядома сутнасць выразу: «нікацінавы твар».

Тытунёвы дым адмоўна ўздзейнічае не толькі на прыгажосць жанчын, але і на чулліву́ю гарманальную сістэму. Гіпертрафіяй шчытападобнай залозы, напрыклад, згодна сусветнай статыстыцы, сярод жанчын, якія кураць, хварэюць 30 прац., а сярод тых, хто не курыць, толькі 5 прац.

Нікацін і вокіс вугляроду пагубна дзейнічаюць на нервовую сістэму. Яны перашкаджаюць правільнаму забяспечванню далікатнай тканкі мозгу кіслародам. Праўда, спачатку нікацін расшырае сасуды мозгу, але затым наступае іх звужэнне, а ў заўзятых курцоў — зацвердзяванне. Гэта прыводзіць да кіслароднага галадання мозгу. Таму курэнне толькі часова здымае стомленасць і санлівасць, а затым і працуецца і думаецца куды горш, чым на свежую галаву.

Іншыя жанчыны і хацелі б кінуць курыць, каб не баязлівасць распаўнець. Пасля таго, як чалавек кідае курыць, ён, сапраўды, пачынае набіраць вагу. У гэтым няма нічога незвычайнага: вяртаецца добрае самаадчуванне, апетыт, нюх, смак. На шчасце, невялікая прыбаўка ў вазе — з'ява, якая хутка праходзіць. Калі і паўнеюць, то на невялікі прамежак часу, а потым вага прыходзіць у норму, а выглядае чалавек куды здаравей і больш свяжэй, чым раней. Так сцвярджае кіраўнік адзінай у Польшчы антынікацінавай кансультацыі (г. Познань) доктар Юзэф Гранатовіч.

УВАГА: АГЛЯД-КОНКУРС

Арганізацыйны камітэт па агляду-конкурсу мастацкай самадзейнасці факультэтаў ГДУ, прысвечаны 60-годдзю БССР і Кампартыі Беларусі, прыняў рашэнне аб правядзенні ў рамках агляду-конкурсу ў 2-ім семестры бягучага навучальнага года конкурсных вечароў факультэтаў. Іх тэматыка — «Беларусь мая, песня мая!».

У конкурсных вечарах маюць права ўдзельнічаць студэнты дзённай, вячэрняй і завочнай форм навучання, слухачы падрыхтоўчага аддзялення, выкладчыкі і супрацоўнікі універсітэта.

Працягласць канцэрта не павінна перавышаць паўтары гадзіны. Вынікі будуць падводзіцца па дзесяці лепшых нумарах праграмы. Ацэнка — па 5-бальнай сістэме. Пры яе вывядзенні журы будзе ўлічваць ідэйна-мастацкі ўзровень выканання і тэматычную накіраванасць рэпертуару, афармленне актавай залы, разнастайнасць жанраў, рэжысуру канцэрта і правядзенне танцавальнай праграмы вечара.

Тэрмін правядзення конкурсных вечароў вызначаны жараб'ёўкай: 31-га сакавіка — фізічны факультэт, 7-га красавіка — матэматычны, 8-га красавіка — біялагічны, 14-га красавіка — геалагічны, 15-га красавіка — гісторыка-філалагічны, 22-га красавіка — факультэт фізічнага выхавання, 28-га красавіка — эканамічны факультэт.

Паказчыкі данага конкурснага вечара будуць улічвацца аргкамітэтам пры падвядзенні канчатковых вынікаў агляду-конкурсу мастацкай самадзейнасці факультэтаў.

Заключны канцэрт лаўрэатаў агляду-конкурсу адбудзецца ў дні святкавання 10-годдзя ГДУ.

АРГКАМІТЭТ АГЛЯДУ-КОНКУРСУ.
КЛУБ МАСТАЦКАЙ САМАДЗЕЙНАСЦІ.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Рэктарат, партком, мясцком, дэканат і студэнты эканамічнага факультэта, кафедра АМАЭІ выказваюць глыбокае спачуванне [вы]кладчыцы АНЦЮШЫНАЙ Наталлі Арсеньцьеўне з выпадку напаткаўшага яе гора — смерці БАЦЬКІ.

Калектыў работнікаў АГЧ і бухгалтэрыі універсітэта выказвае глыбокае спачуванне старшаму бухгалтару МІХЛІНАЙ Паліне Барысаўне з выпадку смерці М[У]ЖА.

АЗ 50056. «Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ, профкома и месткома Гомельского государственного университета (на белорусском языке). Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта Савета Міністраў БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 1 друк. аркуш.
Наш адрас: вул. Кірава, 119, корпус № 2. П 4-8, т. 6-27-71. Фармат 600×420 мм. Тыраж 2000 экз.
Заказ 583.